

Héttagú bizottság dolgozik az új javaslatokon

Az Alpok-Adria Munkaközösség Vezető Tisztviselői Bizottságának legutóbbi ülésén kéttagú bizottságot hozott létre. Ennek az a feladata, hogy áttekintse az Alpok-Adria Munkaközösség célkitűzéseit, szervezetét, működését és a jövő év végére javaslatot dolgozzon ki a Vezető Tisztviselői Bizottságra, illetve a plenáris ülés számára a szükséges változtatások végrehajtására. A bizottság az olaszországi Trentóban (Trentino-Alto Adige/Südtirol tartomány) szeptember 17-én tartja első ülését. Ezen Somogy megyéből dr. Kolber István, az Alpok-Adria Munkaközösség Vezető Tisztviselői Bizottsága elnöke és dr. Lamperth Mónika, az Alpok-Adria Ügyviteli Iroda igazgatója vesz részt.

Diabetestanácskozási Klagenfurtban

Az ausztriai Klagenfurtban (Karintia tartomány) ülésezik a jövő hét végén az Alpok-Adria Munkaközösség Közegészségügyi és Higiénia Bizottságán belül működő diabetes-programcsoport. Ezen a tanácskozáson megismerhet dr. Dezső Enikő, a Kaposi Mór Megyei Kórház cukorbeteg-gondozójának szakorvos képviselője.

Tizennyolc tagtartományból érkeznek versenyzők

Szeptember 18–26. között rendezik meg a Törzsök Sportegyesület a Marathón '93 nemzetközi kettesfogathajtó versenyt, amely Alpok-Adria védnökséget kapott. A nagyszabású rendezvényre többek között az Alpok-Adria Munkaközösség 18 tagtartományából érkeznek a versenyzők.

A Történelmi Központok programjáról Kaposváron

Kétnapos ülést tart Kaposváron a megyeházán — szeptember 27–28-án — a munkaközösség kulturális bizottságán belül működő történelmi központok programcsoport. A programcsoport somogyi tagja dr. L. Szabó Tünde megyei főépítész, vezetésével a résztvevők a szennai falumúzeumba is ellátogatnak.

Portozi szimpozion a Karsztvidékről

Szeptember 23–24-én rendezik meg Portoiban „A karsztvidék tegnapi és ma” című tanácskozást, amelyre az Alpok-Adria Munkaközösség minden tartományából jönnek szakemberek. A rendezvény felett védnökséget vállalt a munkaközösség.

Hazatelepülők

Korunk nagy kihívása a migráció — A szülőföld eleven emléke

Egy új népvándorlás korába lépett Európa. Politikai, gazdasági és háborús okok miatt tömegével hagyják el otthonukat és hazájukat az elkeseredett emberek, és ennek a folyamatnak egyelőre senki sem látja a végét.

A kelet-nyugati irányú áramlás már-már megoldhatatlan feladatokat elé állítja a politikusokat, és egyre jobban próbára teszi a befogadó országok lakosságát is. Nem csoda tehát, ha erre a jelenségre összpontosul a közvélemény figyelme is.

Hiányzó baráti kör

Pedig — újabban — a nagy áramlással szemben mozogva is egyre gyakrabban indulnak útnak emberek...

Ime, két példa!
Tolna megyében vagyunk, Hőgyészen. Ezt a szelíd, erdős, dombos és ligetes tájat becsukott szemmel is maga előtt látta az elmúlt 35 évben Pintér Károly és felesége. Az 1956-os forradalom vérbefojtása után három gyerekekkel vágta neki a bizonytalannak, hogy új hazát és új hitet találjanak valahol. Svájcban teremtettek maguknak egzisztenciát, Bern közelében.

Elnyerték a svájci állampolgárságot, Utzenstorfban gyönyörű otthonuk volt. De amikor megváltozott a magyarországi helyzet, mégis útra keltek. Gyermekkoruk szünterén, Tolna felejthetetlen dombjai között építettek új házat. A modern, ám a hagyományos magyar parasztházakhoz igazodó új otthon tágas nappalijában beszélgetünk.

— Nekünk szép életünk volt Svájcban — mondja elzárkózottan a ház asszonya. — Sokat dolgoztunk, mert megtanultunk dolgozni, és sok pénzt is kerestünk. Megbecsültek bennünket, értékünk volt... De azért a szeretet, a baráti kört egyáltalán nem tudtuk úgy kialakítani, ahogy szeretnénk volna. Így aztán minket a hazánk, a szeretet, a baráti kör hozott haza...

Pintér Károly: — Sajnos, évtizedeken át még remélni sem mertük, hogy ez végülis megtörténhet. A törökök is 150 évig voltak itt, hát úgy gondoltuk, ez a mostani megszállás sem tart majd rövidebb ideig... De szerencsére nem így történt. Megváltozott a világ, és mi azonnal úgy határoztunk, hogy jövünk.

A ház körül még sok a munka, de ebbe a munkába egyszerűen nem lehet belefáradni. Mindketten úgy érzik: szinte megfiatalodtak a hazatérés gyönyörűségének közepette. Csak az tudja, mit is jelent az ember számára a haza, akinek egyszer is el kellett hagynia...

De van ennél a történetnél különösebb is.

Bácskai álmom

Harkányban vagyunk, Mária néni otthonában. Mária néni, azaz Mária Föld, ez év februárjában tért véglegesen haza. A németországi Hiedelberg közelében élt, több mint 45 éven át. Hihetetlen szorgalmának és nagyszerű kapcsolatteremtő képességének köszönhetően sikeres üzletasszony volt, aki azonban éjszakánként Magyarországról, a bácskai mezőkről

álmodott... Nemzetisége szerint német, gyökerei és emlékei által azonban magyar. 1946-ban telepítették ki családjával együtt Magyarországról, a magyarországi németeket sújtó kollektív megtorlás keretében. Mái emlékeik ezek a fájó emlékek.

— Elmentem Bácsalmásra, ahol anyámék éltek, de őket már nem találtam ott... Visszamentem tehát a falumba, de másnap reggel már ott is ki volt írva krétával egy nagy táblára azoknak a neve, akiknek menniük kell. Négy hétig voltunk úton. Voltak állomások, ahol napokig álltunk. Akkor már nem volt szinte semmink. Azt ettük, amit a jó emberek lopva adtak, meg meggyet, amit loptunk.

Harkány ma már Európa-szerzte ismert gyógyfürdő, az idősebb emberek Mekkája. Mária néni is ezért választotta új otthonául épp ezt a helyet. Élvezi a fürdőt, a szeretetet.

— Nekem itt jobban tetszik... Mindennap fürdöm megyek, este pedig egy kicsit mulatni. Nem is tudom, valójában mi is segít; A víz, a beszélgetés, a mulatság...?

„Kétszívű” asszony

Mária néni férje Németországban nyugszik, egyelőre ott él a fia is. Az immár 80 éves asszony élete mégis maga a tökéletes harmónia. Semmit nem veszített el abból, amit Németország adott számára, ugyanakkor visszanyerte mindazt, amit megpróbált elvenni tőle az emberek tízmillióinak életét kettétörő politika.

Békés Sándor

Tanfolyamot is tartanak

Meghódítják a (mű)jéghegyeket

Heiligenblut a karintiai Möll-völgy legismertebb települése. Az emberek itt a turizmusból élnek, az Alpok ellenállhatatlan vonzerejéből, melyet csak növel az a tény, hogy a falu szomszédságában emelkedik Ausztria legmagasabb hegycsúcsa, a Grossglockner.

Heiligenbluttól alig néhány kilométerre fekszik Döllach, amely egy egészen kicsi falu. Döllach eddig csak kevesek számára volt turisztikai céllélemény. A faluban élő hegyvezetők egy jó ötlettel azonban szinte márholnapra megváltoztatták ezt a helyzetet. Ime, az ötlet! A Zirknitz-barlangba folyamatosan vizet engednek, és ezzel mesterséges, ám jégmászásra is alkalmas jéghegyeket hoznak létre a hosszúra nyúlt télben. A jó ötlet kiegészítéseképpen egész télen át tanfolyamokat is tartanak, melyek keretében bárki elsajátíthatja a jégmászás tudományát.

Az első lépések — kapaszkodóvasak és jégcsákányok segítségével — egy mindössze öt méter magas „jéghegyre” vezetnek. Ez a „hegy” igazán nem túl magas, tehát nem kelt félelemérzetet, de ahhoz mégis elég tekintélyes, hogy a vállalkozók ráérezhessenek általa a mászás helyes technikájára és veszélyeire.

Ernst Rieger hegyvezető a jégmászókert tulajdonképpen felvilágosítja a tanfolyamok hallgatóit.

— A csákányt nem erővel,

hanem lendülettel kell a jégbe vágni...! — mondja. — A lábukat V-alakban terpeszteni, hogy a bakancson lévő szögek egyszerre kapaszkodjanak... Mindig három ponton keressünk fogódzót, és csak azután szabad az egyik kezét vagy lábát elmozdítani.

Ki tudja, hányszor mondja el Ernst Rieger ezeket az alapismereteket? De nem is marad el az eredmény: a tanfolyamok résztvevői szakmailag felkészítetten, megfelelő önbizalommal vágnak neki a meredek jégfalnak.

Persze leereszkedni sem könnyű! Ügyesség és bátorság kell a „csúcsról” való visszatéréshez is: nem is sikerül elsőre mindenkinek. A jégmászók élete — ha nem is egy cérnaszál — sokszor valóban egyetlen biztosítókötél függ. Ernst Rieger ötlete bomba sikernek öltött. Már az első télen százánál több — Ausztriából, Németországból, Olaszországból és Hollandiából érkezett — vendég merészkedett a jégfalakra. A legfiatalabb kilenc-, a legidősebb hatvanéves volt.

További négyszáz turista izgulta végig a „produktókat”. A vállalkozó kedvűek és a kíváncsiskodók közül egyaránt sokan kizárólag a jégmászás kedvéért térnek majd ismét vissza Döllachba.

A félelem legyőzése felett érzett öröm szavakban talán el sem mondható. Az ember küzdelemre született és győzni akar...

Jochen Bendele

Orosz emlékmű az Alpokban

A svájci Alpok szívében vagyunk, a schöllenen-i szakadéknál, a Szent Góthárd-hágó legvadabb tájain. Itt található a híres Ördög-híd.

Maga az út, mely átvezet a hídon, rendkívül jelentőséggel bír a svájci — sőt az egész európai — kereskedelem szempontjából. Az Észak- és Dél-Európát összekötő kereskedelmi útvonalak egyik legfontosabbika ez.

Stratégiai szempontból ugyanakkor az Ördög-híd környéke a legfontosabb pont. A napóleoni háborúk alatt éppen itt zajlott le a francia és az orosz csapatok egyik legvéresebb csatája.

A Lombardiában állomásozó Szuovorov tábornok 1799 szeptemberében itt akart átkelni az Alpokon, hogy seregével csatlakozzon a svájci fennsíkon harcoló Korszakov generálishoz. Szuovorov hadserege 26 ezer katonából állt. Útjuk napról-napra tragikusabbá vált, a francia csapatok ugyanis a nyomukban voltak. A legádázabb csata az Ördög-hídnál robbant ki, s csaknem tízezer orosz katona vesztette életét.

1898-ban a cári Oroszország emlékművet emelt elpusztult katonái tiszteletére. Az emlékmű, ma ismét Oroszországé. Az orosz nagykövetség évente 300 frankot fizet Svájcnak karbantartására, de az időjárási viszontagságok okozta károk már több mint 100 ezer frankra rúgnak. Ha nem történelmi valami, akkor éppen olyan tragikus sorsra jut az emlékmű, mint Szuovorov büszke hadserege egykoron... T. M.

A Collio-dombvidék tüzes kincse

A monarchia borai

Hagyományos, színes szüreti felvonulás Goriziában

Olaszország legjobb fehér borai állítólag Friuli tartományban teremnek. Ezek közül is kiemelkednek a szlovén határ melletti, Collio nevű dombvidék borai. E vidék közigazgatási és kulturális központja Gorizia, amelynek a bor mellett egy középkori kastély a büszkesége.

Kincseket rejt ez a kastély. És ez a kincs: több mint kétszáz fajta bor!

Horvátország, Szlovénia, Csehország, Trentino-Alto Adige, Friuli-Venezia Giulia, Magyarország és Ausztria legjobb, leghíresebb borai sorakoznak a kastély pincéjében, melyek Közép-Európa azon vidékeiről származnak, ahol egykor az Osztrák-Magyar Monarchia állt. Dél-Dalmácia testes vörös borai éppúgy megtalálhatóak itt, mint a klosterburgi apátság édes, fehér bora. De a magyar tokajit is össze lehet itt vetni a Friuliból származó tokajival.

A monarchia borainak kincsestára a közelmúltban jött létre, abból az alkalomból, hogy

Gorizia adott helyt a borral foglalkozó írók első kongresszusának. A nemzetközi bortár létrehozásának gondolata két évvel ezelőtt született meg, amikor a Goriziában megtartott IV. osztrák borkongresszus 100. évfordulójára emlékeztek. Az 1891-es kongresszus minden dokumentuma fennmaradt, az akkor felvonultatott boroknak azonban nyomuk veszett.

És ime, most ismét együtt vannak a borvilág „arisztokratái”, méghozzá a legszigorúbb őrizet alatt. A gorizai kastély speciális pincéjében nem könnyű a bejutás. Ezeknek a boroknak 2091-ben is meg kell lenniük, amikor az egykori borkongresszus 200. évfordulójára emlékeznek majd a borszerető utódok. De vajon valóban meglesznek-e?

De most nem törődünk ezzel! Ha már e különleges gyűjtemény pincéjében lehetünk, emeljük poharainkat itt, Goriziában, az Alpok-Adria régió és egész Európa jóvájárására!

Giancarlo Deganutti

A nárciszok ünnepe

A hatalmas Loser hegységet körülölelő lejtőket kora nyár elején szinte teljesen elborítják a nárciszok. Ezek a gyönyörű virágok másutt sehol sem találhatók ilyen bőségben. Ezért is becsülik meg annyira az auseebeli osztrák flórában ezt a ritka jelenséget, hogy szabályos fesztivált rendeznek a nárciszok tiszteletére. A nárcisz-ünnep csúcspontja a nárcisz-királynő megválasztása. A „nárcisz-trónnak” évről évre sok várományosa van egész Ausztriából. Az előzetes válogatások után tíz szépség jut a döntőbe, akik Ausseba utaznak, hogy ott a helyi népviseletbe öltözve a szigorú zsűri elé álljanak. A nárcisz-királynő uralkodása egyébként egy hétig tart, és ez idő alatt — a két „hercegnő” kíséretében — körutazást tesz, hogy megtekintse birodalmát. Az előkészületek helyszínei gyakran a távoli hegyi legelők, a híres „Alm”-ok, vendégfogadói, ahol a legények a kritikus tekintetek elől elbújva gyakorolhatják a gyönyörű, ám egyáltalán nem könnyű népi táncot.

Az ünnepre készülőknek azonban nemcsak a táncokra kell készülniük. Az iskolás gyerekek feladata a virágszedés, hiszen az ünnepi felvonulás kompozícióihoz milliónyi nárciszra van szükség. Erre a pazar felvonulásra a nárcisz-ünnep utolsó napján kerül sor, a „nárcisz-királynő” és a két „hercegnő” részvételével.

A virágkorzó minden évben elismerést és csodálatot vált ki a nézőkből. Sokszínű és ötletgazdag kompozíciók sora vonul fel. Látható itt a kínai tea-ház, gőzhajó, sőt virágból alkotott zsír is. Az ünnepségsorozat záróakordjaként a Grundsee vizén is megjelennek a nem mindennapi alkotások. A tó elragadó képe harmonikusan egészül ki a fantáziadús nárcisz-figurák szépségével. A nárcisz-ünnep végén évről évre felcsattan a tetszésnyilvánítás önfeléd tapsa, amely egyszerre szól a virágfiguráknak és a tisztségüktől búcsúzó „királyi fenségeknek”. Búcsúzik a „királynő” és nemsokára búcsúzik a nyár is...

Reinhart Gruder